

orten; och Andra Kammarens protokollsutdrag N:o 147, med delgifvande af Kammarens beslut öfver dess tillfälliga Utskottets Utlåtande N:o 20, angående framställda yrkanden om förändrade föreskrifter rörande skyldighet att deltaga i kostnaderna för nybyggnad och underhåll af lokaler för folkskolan.

Kammaren åtskiljdes kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

In fidem

O. Brakel.

Onsdagen den 29 Mars 1871.

Kammaren sammanträdde kl. 2 eftermiddagen.

I anseende till Herr Grefvens och Talmannens frånvaro fördes ordet af Herr vice Talmannen.

Justerades fyra protokollsutdrag för den 24 och protokollet för den 15 dennes för- och eftermiddagen.

Upplästes och godkändes Lag-Utskottets förslag till Riksdagens underdåniga skrivelser:

N:o 16, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition med förslag till författning angående förändradt stämningssätt i vissa fall; och

N:o 17, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition om antagande af en författning angående förändrad lydelse af 10 Kap. 1 § Rättegångsbalken.

Friherre Raab, Carl: För vårdande af enskilda angelägenheter får jag vördsamt anhålla om tre veckors ledighet från riksdagsgöromålen, räknadt från nästa Lördag.

Denna anhållan bifölles.

Herr von Gegerfelt: Jag anhåller att för vården om enskilda angelägenheter erhålla ledighet från riksdagsgöromålen under fjorton dagar, räknadt från morgondagen.

Jemväl härtill lemnade Kammaren sitt samtycke.

Friherre Adelsvärd: Jag får vördsamt anhålla om två veckors ledighet från och med morgondagen.

Den begärda ledigheten beviljades.

Föredrogs ånyo Stats-Utskottets den 22 och 24 dennes bordlagda Utlåtande N:o 39, i anledning af väckta motioner om grundskatternas aflösning m. m.

Herr Ekman, Carl: Uti de flesta andra Europeiska länder har frågan om likställighet af all jord i beskattningshänseende — åtminstone der jorden är mycket parcellerad — varit föremål för ganska lifliga önskningsar, och i de flesta fall har äfven det föresatta målet vunnits. Att önskningarne om erhållande af en lika beskattning på all jord, äfven inom vårt land, äro ganska lifliga, derom innebära de motioner, hvilka såväl vid denna som föregående riksdagar blifvit väckta, otvetydiga bevis. Och det är min fasta öfvertygelse att denna fråga skall komma att utgöra föremål för Riksdagens öfverläggningar, ända till dess att den blifver löst. En lösning af densamma kan dock, enligt min öfvertygelse, endast ske genom en proposition från Regeringen. Vid två föregående riksdagar har jag varit i tillfälle att uttala denna åsigt, men jag vet icke i hvad mån densamma af Kammaren delats. Den tystnad, som Kammaren vid nyssnämnda tvänne tillfällen iakttagit, synes mig bevisa, att Kammaren icke hyser stort intresse för frågan. Emellertid då jag, såsom nämndt är, förut yttrat mig i ämnet, anser jag mig uppkallad att jemväl denna gång göra det; och jag gör det så mycket heldre, som uti motiveringen till det nu föreliggande betänkandet finnas åtskilliga saker sagda, som väl förtjena att man tager fasta på dem. Der nämnes, att en likställighet icke bör ske med mindre än att staten får en full ersättning för grundskatterna. Att en aflösning måste vara obligatorisk, anser jag för gifvet. Men jag tror att detta låter sig göra på ett sätt, som för jordegarna icke skulle blifva mycket betungande. Detta är en fråga, som jag för min del skulle önska att Regeringen täcktes taga under öfvervägande, och att, om Regeringen finner att det är möjligt att en aflösning kan ske i den riktning jag

önskar och vid en föregående riksdag närmare utvecklat, Riksdagen då måtte så snart som möjligt få emottaga en proposition i ämnet, ty ju längre man dröjer med denna frågas lösning, desto mindre sannolikt är det, att man åt staten skall kunna bevara den inkomst som nu ligger i grundskatterna och hvarför en ersättning nu sannolikt kan erhållas.

Friherre Raab, Adam: I motsats emot den gamla regeln, att den som tigger han samtycker, har den föregående talaren tagit för gifvet, att den tystnad, Kammaren iakttagit vid de tillfällen denna fråga förut förevarit, skulle bevisa, att Kammaren icke vore benägen för en aflösning af grundskatterna. Jag får emellertid säga, att jag delar hans mening och att jag anser denna fråga om grundskatternas aflösning och jemkning vara en tidfråga, som förr eller sednare måste blifva löst, samt att det äfven vore särdeles önskligt om man kunde få emottaga en proposition från Regeringen, då det blifver särdeles svårt för Representationen att i denna fråga taga initiativet. En aflösning, som ginge ut derpå, att all jord befriades från grundskatt, tror jag dock vore en olycka, enär våra grundskatter representera en årlig inkomst för staten af 6 å 7 millioner; och i fall dessa skulle läggas på bevillningen, vet jag icke huru det skulle gå. Att åstadkomma en fullt lika beskattning på all jord i förhållande till dess afkastning tror jag icke gå för sig, då den jord, som gifver mera under en tid, afkastar mindre en annan och således är utsatt för förändring till sitt värde. Men jag tror dock att en viss jemlikhet, bland annat, i sättet för utgöfvande af dessa skatter kan och bör åstadkommas.

På samma gång jag derföre instämmer i den föregående talarens önskan, att Regeringen måtte taga frågan om hand, ber jag likväl att, då Utskottet enligt min tanke anfört ganska goda motiv, hvarföre Utskottet icke vid denna riksdag kunnat understödja något af de väckta förslagen, få yrka bifall till Utskottets hemställan.

Herr von Koch: Till en del på grund af den uppmaning den förste talaren lemnade Kammarens ledamöter, att yttra sig i denna fråga, men hufvudsakligen till följd af ämnets egen vikt, ber jag att få yttra några ord.

Så vidt den förste talarens yttrande innefattade en misstanke, att hans åsigt icke delades, kan jag ej taga det åt mig, enär jag tror mig icke försunmat något tillfälle att mana på denna frågas snara lösning. Då fråga var om antagande af det nuvarande representationsskicket, yttrade jag på Riddarhuset, att jag var mycket tveksam angående lämpligheten deraf, enär jag ansåg, att innan en representation antogs, som lade nästan all makt i händerna på jordbrukarne, man hade bort åtminstone börja med att verkställa en aflösning af grundskatterna, enär det eljest lätt kunde hända, att de helt enkelt blefvo utstrukna, en åtgärd, som jag ej vill benämna med dess rätta namn. Jag appellerar i detta hänseende till hvad protokollerna innehålla.

Jag trodde till en början efter det nya representationssättets

införande, att jag hade bedragit mig i mina farhågor. Men tyvärr hafva, under denna riksdag, sådana symptom visat sig, att jag fruktar, att jag börjar blifva sannspådd. Det är icke många steg från en viss mening, som nu låter höra sig inom Medkammaren, till den att man äfven bör utan ersättning utstryka grundskatterna. Jag vill derföre på det varmaste förorda, att denna fråga snart må blifva löst, innan det blifver för sent. Äfven om Utskottet haft ganska goda skäl att *nu* afstyrka bifall till motionärernas framställningar, så tror jag dock, att det kan göras undan en hel hop för att förbereda frågans lösning; och att vänta med de nödvändiga förberedelserna tills indelningsverkets öde blifver afgjort, och resultatet af grundskatternas omsättning i penningar hinner blifva känt, det tror jag icke är välbetänkt. Hvad resultatet af sistnämnda åtgärd kan blifva, kan man dessutom någorlunda beräkna på förhand.

Enligt min tanke är det alldeles nödvändigt att snart gripa saken an med allvar och kraft. En komité har varit tillsatt, men dess arbeten hafva icke ledt till något annat resultat, än den nyssnämnda omsättningen i penningar af grundskatterna.

En f. d. representant i Medkammaren, Herr Carl Anders Larsson, har framkommit med ett förslag, och när jag såg det, så glädde det mig, ty han har fattat frågan i dess rätta uppslagsända. Och har man en gång funnit sjelfva sättet, bör man nog komma öfverens om detaljerna.

För öfrigt instämmer jag i den önskan, som af den förste talaren blifvit ställd till Konungens rådgifvare, att dessa, hvilka äro de enda, af hvilka man kan vänta ett förslag till aflösning sådant att staten *icke förlorar* derpå, men ock sådant, att de skattdragande få all möjlig lindring genom uppbördssättets förenkling, ökad bevillning m. m. kan beräknas att uppkomma, måtte så fort som möjligt taga saken om hand. Jag tror, att man icke bör bortkasta Herr Carl Anders Larssons förslag, hvilket nu har omfattats af nästan alla representanterna från ett annat län. Det kan nemligen hända, att en tid kommer då man icke längre får sådana arbud från Medkammaren.

Herr Bergstedt: Den förste talarens yttrande har uppkallat mig att med några få ord instämma i hans önskan, att denna fråga icke må blifva undanskjuten, utan, hvad man plägar säga, en sådan, som icke kan falla. Jag tror, att det knappt finnes någon egare af skattejord, som icke önskar, att jordens beskattning må blifva likformig. Särskildt nu instämmer jag varmt i en sådan förhoppning, derföre, att det i premisserna till Utskottets beslut antages, att en blifvande aflösning skall ske så, att staten derpå icke gör någon förlust. Lika med Herr von Koch tror jag, att det ändock vore möjligt, att jordegarna komme att vinna på en sådan aflösning derigenom att staten kunde eftergifva hvad som nu bekostas för den ganska dyrbara debiteringen. Men nu är icke tillfället att ingå i några detaljer.

Jag inser mycket väl, att Utskottet nu icke kunnat komma till annat resultat än som skett, men jag hade önskat, att Utskottet till

stöd för sitt afstyrkande hade begagnat några andra motiv, än de som här föreligga. Jag vill icke yttra mig om grundskatternas om-sättning i penningar, som enligt mitt förmenande icke torde utgöra något hinder för denna reform, ty med detsamma en siffra står på papperet, så är det en siffra. Men Utskottet säger också, att frågan om indelningsverkets aflösning, med hvilken den förevarande frågan i visst afseende eger sammanhang, ännu icke blifvit afgjord, och att detta skulle vara ett skäl, hvarför tiden ännu icke vore inne att taga frågan om grundskatternas aflösning under ompröfning. För min del tror jag icke, att dessa frågor med hvarandra hafva ett sådant sammanhang, att den enas lösning utgör villkoret för den andras, utan att de ehuru beslägtade stå temligen oberoende af hvarandra och alltför väl kunna åtskiljas; det förefaller mig i sanning ganska ledsamt, om Utskottets uppfattning skulle vara riktig, att indelningsverkets öde skulle vara så sammanknippadt med frågan om grundskatternas aflösning.

Med tillkännagifvande således, att jag ej kunnat gilla Utskottets motivering, får jag förklara mig belåten med bifall till det slut, hvari Utskottet stadnat, i fall Kammaren bifaller Utskottets hemställan.

Herr Rydqvist: Då under öfverläggningen i denna fråga några talare yttrat sig om det önskvärda deruti, att all jord måtte vardas lika beskattad, anser jag mig, innan diskussionen härom afslutas, böra fästa uppmärksamhet vid den maktpåliggande frågan om verkställigheten af ett beslut i detta syfte, — ett beslut om ny katastrering, efter bestämda grunder, af all jord i vårt vidsträckta land. Dervid förekommer då, att erfarenheten i de länder, der ny grundbeskattning verkställts, lagt å daga, först och främst, att för dess tillvägabringande fordras en mycken lång tid, vidare att den medfört oerhörda kostnader, och slutligen, att sedan den väl genomförts resultatet deraf ingalunda blir det i inbillningen förespeglade, eller all jords lika beskattning, enär, under den långa tid som åtgått för verkställigheten, förhållandena jordegendomarne emellan förändra sig högst väsentligt i jemförelse med hvad de voro, då sjelfva katastrofningen egde rum. Så t. ex. har den nya grundbeskattningen i de Österrikiska länderna fortgått i mer än 50 år, fordrat i utgifter intill 1868 öfver 40 millioner gulden, eller närmare 80 millioner R:dr R:mt, men var ännu den tiden på långt när icke afslutad. Och det värsta af allt är, att man i dessa länder allmänt är öfvertygad om, att hela kataster-operationen förfelat sitt syftemål, nemligen en rättvis fördelning af grundbeskattningen, samt att hufvudorsaken härtill ligger i omständigheter, som icke ens kunna afhjelpas, i thy att, för uppnåendet af det åsyftade ändamålet till en början ovilkorligen erfordras, att katastrofningen i hela landet verkställas ungefär samtidigt, eller åtminstone inom en mycket kort tid, hvilket åter ingenstädes låter sig göra om behörig utredning af förhållandena, sakkunskap och oväld skola tagas i anspråk. Samma erfarenhet har vunnits i de delar af Preussiska monarkien, som undergått ny grundbeskattning. Så t. ex. i Westphalen och Rhenländerna, i hvilka denna operation började redan under den tiden, då dessa provinser hörde under

det Fransyska herradömet, sedermera fortsattes från 1820 af Preussen och afslutades på 1830-talet. Kostnaden uppgick till 4,463 thaler eller 11,916 R:dr R:mt per preuss. qvadratmil, och när katastroferingen väl var afslutad, eller åtminstone kort derefter, voro klagomålen öfver orättvis beskattning lika högljudda som innan den företogs. För närmare 30 år sedan, eller någon tid efter det den nya grundbeskattningen fullbordats i Rhenländerna, hade jag tillfälle att der göra bekantskap med en framstående jordbrukare. Han visade mig sin utmärkt väl skötta egendom, äfvensom den närmaste grannens, hvilken åkrar och ångar företedde nära nog motsatsen. Begge dessa egendomar hade ungefär 15 år förut undergått katastrofering, ansågos den tiden ungefär jemngoda och blefvo lika beskattade. Men den förstnämnda egdes då och tillföll sedermera förmögna och intelligenta män, hvilka oupphörligt förbättrade jorden, den sednare åter hade råkat i händerna på skuldsatte och i öfrigt föga omtänksamma män, hvilka vanvårdade honom. Grundskatten var emellertid lika för begge, ehuru den ena så kort tid efter katastroferingens utförande gaf en högst betydligt större afkastning, och således var ojemförligt mera värd, än den andra. I frågan om all svensk jords lika beskattning, har jag ansett mig böra påkalla uppmärksamhet åt dessa förhållanden.

Friherre af Ugglas: Det torde ännu vara i färskt minne, att Rikets Ständer för några år tillbaka hos Kongl. Maj:t anhöllo om tillsättandet af en komité för behandling af den fråga, som nu är på tal. Denna komité utarbetade ett förslag, som kommit till Riksdagens kännedom, och det var efter pröfning af denna komités arbete som Kongl. Maj:t vid 1869 års riksdag aflät det förslag om grundskatternas förvandling i en fix penningränta, hvilket äfven blef Riksdagens beslut. Denna förändring kommer dock icke att träda i verket förr än med nästa år; det är nemligen först i afseende å 1871 års grundskatter, hvilka vid uppbördsstämman år 1872 inflyta, som denna omsättning i penningar kommer att tillämpas. Jag tror det vore önskligt, att man först ser till, huru denna förändring kommer att taga sig ut, innan man sträcker anspråken längre. Det var dock egentligen icke härom jag ämnade yttra mig, utan jag har begärt ordet för att fästa uppmärksamheten på, huru olika yrkanden de föregående talarne framställt, ehuru de förklarar sig alla instämma med den talare, som började denna diskussion. Denne talare påyrkade en *aflösning* af grundskatterna, under det att de öfrige talarne påyrkade en *jämning* utaf dem under uttalande af den åsigt, att det vore önskvärdt, att all jord blefve lika beskattad. Det är dock en ofantlig skillnad mellan dessa båda saker. För min del skall jag med nöje se hvarje åtgärd, som kan leda dertill, att all svensk jord slutligen blir lika beskattad, men deremot tror jag, att stora betänkligheter möta mot grundskatternas *aflösning*. Innan man befattar sig med en aflösning af grundskatterna, tror jag det nemligen vara vida angelägnare att arbeta för borttagandet af en hel del andra onera, som på ett obilligt sätt trycka den svenska jorden. Det finnes en mängd särskilda sådana onera, som långt mera än grundskatterna

trycka jordegaren och erfordra en jemnare fördelning, och vi se äfven vid riksdagarne motioner derom oupphörligt återkomma. Man har talat om förhållandet med grundskatterna i andra länder, och jag vet mycket väl, att man flerstädes sökt utjemna dem, men jag tror dock, att de i de flesta Europeiska länder ännu kvarstå. Jag skulle därför önska, att det arbete, som under den närmaste framtiden kommer att af Regeringen nedläggas på denna fråga, icke måtte afse något annat än en utjemning af grundskatterna och framför allt en rättvisare fördelning af en mängd obestämda onera, som nu trycka den svenska jorden. Det är endast denna min åsigt, som jag här velat begagna tillfället att uttala.

Grefve af Ugglas: Jag anser det visserligen icke löna mödan att nu vidlyftigt orda om denna fråga, emedan man ändock icke nu kan komma till något annat resultat, än Utskottet. Men jag har blifvit uppkallad af den förste värde talaren, som syntes vilja hafva en diskussion i gång för att derigenom utöfva en påtryckning på Regeringen att taga frågan om hand. För min del har jag ingenting emot, att Regeringen egnar frågan om grundskatternas aflösning en synnerlig uppmärksamhet, men, då jag hyser ganska mycket tvifvel angående riktigheten af de åsikter och förhoppningar, som i allmänhet framhållits vid öfverläggningar angående denna fråga, hoppas jag, att Regeringen måtte vara mycket betänksam, innan den fattar sitt beslut. De skäl, som för förefunnits till klagomål öfver grundskatterna, hafva, enligt mitt förmenande, till större delen försvunnit, sedan dessa skatter numera skola utgå i penningar. Det är klart, att, så länge grundskatterna skulle utgöras i vissa naturaprestationer eller persedlar, voro de mycket betungade, emedan skatten då var tyngre än under svåra år, då jordegaren hade mindre afkomst af sin egendom, men då de nu utgå i penningar, är den olägenheten afhjelpat, ty under svåra år ega jordbrukets alster högre penningvärde än eljest. Den önskan, som nu gifver sig tillkänna om grundskatternas aflösning, förefaller mig härleda sig af ett förbiseende, dels deraf att jordegaren aldrig betalt det kapital, på hvilket grundskatten utgör ränta, och dels deraf att genom grundskatternas efterskänkande den dermed belastade jorden skulle stiga i värde och vid försäljning betinga högre pris, så att den gamle egaren bereddes en oskäligen vinst, under det att nya egarens räntefkastning af egendomen ej blefve större än nu. Det ligger i dessa yrkanden en fullkomlig förvillelse och de äro till en del äfven framkallade af en slags afundsjuka mot dem, som innehafva lättare beskattad jord. Men jag är icke böjd att gifva vika för en sådan förvillelse och icke heller för den farhågan, att staten en gång skulle blifva så svag, att den, i följd af dylika enskilda anspråk nödgades vika från hvad som är *dess* rätt och *allas* intresse. Jag tror icke, att så skall ske, men skulle det inträffa, att staten blefve så svag, vore det i sanning tid att se till, huru man genom andra former än de nuvarande skulle kunna hos staten ingjuta den styrka, att den blefve mäktig skydda sin rätt.

Jag vill slutligen med anledning af den åsigt en föregående talare

yttrat. att frågan om grundskatternas aflösning icke kan anses stå i sådant sammanhang med frågan om indelningsverkets aflösning, att den ena icke kunde afgöras oberoende af den andra, endast nämna, att då denna fråga förekom inom Utskottet, och dervid å ena sidan, påyrkades bibehållande af det utaf vederbörande afdelning i betänkandet insatta yttrandet, att en ändamålsenlig lösning af denna fråga svårligen kunde ske på annat sätt än genom en verklig aflösning af grundskatterna, på det att statsverket måtte erhålla vederlag för dem, bestreds å andra sidan, att dessa ord skulle qvarstå, och detta motstånd kom från samma håll, der man påyrkade, att indelningsverkets aflösning skulle föregå denna fråga. Ja, saken ställdes så på sin spets, att det endast var genom den förseglade sedeln som man kunde få yttrandet om en verklig aflösning intaget i betänkandet, men då frågan står så, är jag ej bland dem, som vika. Jag yrkar bifall till Utskottets hemställan.

Herr von Koch: Det var egentligen med anledning af Herr Rydqvists yttrande som jag anmälde mig att erhålla ordet. Han har anfört ganska goda skäl mot kadastrering och jag instämmer fullkomligt i hvad han derom yttrat, men jag kan icke inse, att denna sak har det ringaste att göra med den fråga, som vi nu förehafva. En värd talare har klassificerat öfrige talare, som här uppräddt, i två kategorier, nemligen i sådana som önska en *aflösning* af grundskatterna och i sådana som påyrkat en *jemkning* af desamma. Om den värde talaren räknat mig till den sednare kategorien, har han alldeles misstagit sig, ty jag fritager mig från att någonsin hafva påyrkat någon jemkning af grundskatterna, utan jag har alltid ansett, att en aflösning af alla sådana, hvilka icke äro produktionsgifter, bör ega rum och att, när en sådan kommer till stånd, den, såvidt möjligt är, må ske utan uppoffring från statens sida. Jag klagat icke öfver de nuvarande grundskatterna för deras egen skull, men jag fruktar, att de skola tagas bort utan att staten får sin rätt, och jag kan i detta afseende icke trösta mig, i likhet med Grefve af Ugglas, dermed att, när fara för något sådant uppstår, vi skola göra om hela representationsskicket, ty jag är rädd för omstörtningar och tror, att det är bäst att ställa sig på den nuvarande grunden och se till att den blir fast.

Friherre af Ugglas har uttalat den åsigt, att det finnes en annan närbeslägtad fråga, hvars reglering är mycket viktigare än dennas, nemligen den om de obestämda onera af flera slag, som trycka jorden. Det är sannt, att denna fråga äfven är af största vikt och jag har sjelf derom många gånger väckt motioner; men jag tror att det ena bör man *göra*, utan att det andra *låta*. Emellertid gläder det mig mycket, att *nu*, om jag icke bedrager mig, hafva fått *en alldeles ny* och mäktig bundsförvandt i den andra frågan och jag hoppas, att, när den nästa gång kommer upp, hvilket icke kan dröja länge, den skall få en lycklig lösning, om den fortfarande understöddes af en person, hvilken så gerna höres, samt med rätta eger så mycket inflytande i Kammaren som Friherre af Ugglas. Jag har velat uttala min protest mot grundskatternas borttagande utan att statens rätt

dervid iakttages och kommer aldrig att med min röst biträda något förslag, i denna fråga på annan grund än *aflösning*, ty hvarje annan måste jag anse vara förderlig för mitt fosterland, ehuru enskildt för mig och öfriga egare af kronoskattehemman särdeles fördelaktig.

Öfverläggningen förklarades slutad och Utlåtandet bifölls.

Föredrogs men begärdes af flere ledamöter ånyo på bordet Stats-Utskottets den 24 dennes bordlagda Utlåtande N:o 40, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition om upphörande af Statsverkets magasins-, spanmåls- och brödbakningsrörelse i landsorten.

Föredrogs Andra Kammarens den 24 dennes bordlagda protokollsutdrag N:o 147, med delgifvande af Kammarens beslut öfver dess Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 20, angående framställda yrkanden om förändrade föreskrifter rörande skyldighet att deltaga i kostnaderna för nybyggnad och underhåll af lokaler för folkskolan.

Herr Bergstedt: Då det tvifvelsutän är af vigt, att den fråga, hvarom det nu föredragna protokollsutdraget handlar, vinner en rättvis lösning, men ämnet dessförinnan torde tariffa en närmare utredning får jag hemställa, att ärendet måtte remitteras till Kammarens Tillfälliga Utskott, hvilket redan förut har en ungefär likartad fråga till behandling.

Herr vice Talmannen hemställde, huruvida Kammaren, på sätt Herr Bergstedt föreslagit, behagade hänvisa det ifrågavarande ärendet för vidare utredning till ett Tillfälligt Utskott.

Svarades ja.

Sedermera hemställde Herr vice Talman, att ärendets behandling skulle öfverlemnas åt Kammarens förut tillsatta Tillfälliga Utskott; hvilket jemväl bifölls.

Herr Hasselrot väckte en motion, N:o 45, angående en underdånig anhållan hos Kongl. Maj:t om revision af stadgan rörande försvarslösa och till allmänt arbete förfallna personer m. m.

Begärdes på bordet.

Anmälades och bordlades Banko-Utskottets Memorial N:o 12, med förslag till voteringspropositioner i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut dels i fråga om bankovinsten, dels angående vissa stadganden i bankoreglementet.

Kammaren åtskiljdes kl. 3 e. m.

In fidem

O. Brakel.

Lördagen den 1 April 1871.

Kammaren sammanträdde kl. 12 middagen.

I anseende till Herr Grefven och Talmannens frånvaro fördes ordet af Herr vice Talmannen.

Justerades trenne protokollsutdrag för den 29 och protokollet för den 18 sistlidne Mars.

Upplästes Kongl. Maj:ts nådiga skrifvelse till Riksdagens Första Kammare angående Hennes Maj:t Drottningens dödliga frånfälle; hvilken nådiga skrifvelse hade följande lydelse:

WI Carl, med Guds nåde, Sveriges, Norges, Götas och Wendes Konung tillbjude Eder gode Herrar och Svenske Män, ledamöter af Riksdagens Första Kammare, Vår ynnest och nådiga benägenhet med Gud Allsmäktig. WI fullgöre en smärtsam pligt, då WI härmedelst gifve Eder tillkänna, att Vår högt älskade Fru Gemål, Hennes Kongl. Maj:t Drottningen af Sverige och Norge, Wilhelmina Fredrika Alexan-